

Sygn. akt **III AUa 1831/14**

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 lipca 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Jolanta Cierpiał

Sędziowie: SSA Marek Borkiewicz

SSA Marta Sawińska (spr.)

Protokolant: st.sekr. sąd. Alicja Karkut

po rozpoznaniu w dniu 23 lipca 2015 r. w Poznaniu

sprawy **(...) Sp. z o.o. z siedzibą w S.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P.**

przy udziale zainteresowanych : R. B., S. K., Z. P., J. P., R. T.

o podstawę wymiaru składek

na skutek apelacji (...) Sp. z o.o. z siedzibą w S.

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 14 lipca 2014 r. sygn. akt VIII U 1209/13

1. zmienia zaskarżony wyrok w pkt. 1 i oddala odwołanie;
2. zmienia zaskarżony wyrok w pkt. 2 i oddala odwołanie;
3. zmienia zaskarżony wyrok w pkt. 3 i oddala odwołanie;
4. zmienia zaskarżony wyrok w pkt. 4 i oddala odwołanie;
5. zmienia zaskarżony wyrok w pkt. 5 i oddala odwołanie;
6. zmienia zaskarżony wyrok w pkt. 6 i zasądza od odwołującej spółki na rzecz pozwanego 300 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;
7. zasądza od odwołującej spółki na rzecz pozwanego 600 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w instancji odwoławczej.

SSA Marta Sawińska	SSA Jolanta Cierpiał	SSA Marek Borkiewicz
--------------------	----------------------	----------------------

UZASADNIENIE

Osobnymi decyzjami z dnia 14.02.2013r., Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P. stwierdził, że w okresie objętym kontrolą, tj. od stycznia 2008 r. do czerwca 2008 r. podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe), Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz ubezpieczenie zdrowotne **R. T.** (decyzja nr (...)), **R. B.** (decyzja nr (...)), **S. K.** (decyzja nr (...)), **J. P.** (decyzja nr (...)) i **Z. P.** (decyzja nr (...)) z tytułu wykonywania umowy o pracę u płatnika (...) **Sp. z o.o. z siedzibą w S.** w okresach wskazanych w poszczególnych decyzjach, stanowią kwoty szczegółowo określone w treści każdej decyzji.

W uzasadnieniu każdej z decyzji organ rentowy wskazywał, że płatnik składek (...) Sp. z o.o. z siedzibą w S. obliczał składki na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych od kwot wynagrodzeń za pracę wynikających z umów za pracę nie wliczając do podstawy wymiaru składki przychodu z tytułu wypłaconych diet i kosztów noclegu dla pracowników fizycznych delegowanych do pracy za granicą, nie wyłączając części wynagrodzenia, odpowiadającej równowartości diety przysługującej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju, za każdy dzień pobytu.

Od powyższych decyzji, odwołania złożył płatnik składek (...) Sp. z o.o. z siedzibą w S., w formie i terminie przewidzianym prawem, wnosząc o ich uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania organowi rentowemu, a z ostrożności procesowej o zmianę decyzji.

W odpowiedziach na odwołania organ rentowy przytoczył argumentację prawną i faktyczną zaprezentowaną w zaskarżonych decyzjach oraz wniósł o oddalenie odwołań i o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy połączył do wspólnego rozpoznania sprawy z odwołań (...) Sp. z o.o., zarejestrowanych kolejno pod sygnaturą akt VIII U 1210/13, VIII U 1211/13, VIII U 1212/13, VIII U 1213/13 ze sprawą z odwołania (...) Sp. z o.o., zarejestrowaną pod sygnaturą VIII U 1209/13.

Na rozprawie w dniu 13.12.2013r., Sąd wezwał do udziału w sprawie w charakterze zainteresowanych R. T., R. B., S. K., J. P. i Z. P..

Wyrokiem z dnia 14 lipca 2014 r., wydanym w sprawie o sygn. VIII U 1209/13, Sąd Okręgowy w Poznaniu, Wydział VIII Ubezpieczeń Społecznych:

1. Zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 14 lutego 2013r., nr (...), znak: (...) i nie doliczył do podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe), Funduszu Pracy i Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz ubezpieczenie zdrowotne R. T. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u płatnika składek (...) Sp. z o.o. z siedzibą w S.:

- w styczniu 2008r. kwot: 1983,79 zł (jeden tysiąc dziewięćset osiemdziesiąt trzy złote 79/100) i 1711,81 zł (jeden tysiąc siedemset jedenaście złotych 81/100),

- w lutym 2008r. kwot: 8139,33 zł (osiem tysięcy sto trzydzieści dziewięć złotych 33/100) i 7023,43 zł (siedem tysięcy dwadzieścia trzy złote 43/100),

- w marcu 2008r. kwot: 4382,45 zł (cztery tysiące trzysta osiemdziesiąt dwa złote 45/100) i 3781,61 (trzy tysiące siedemset osiemdziesiąt jeden złotych 61/100),

- w kwietniu 2008r. kwot: 2461,03 zł (dwa tysiące czterysta sześćdziesiąt jeden złotych 03/100) i 2123,61 zł (dwa tysiące sto dwadzieścia trzy złote 61/100),

- w maju 2008r. kwot: 5089,14 zł (pięć tysięcy osiemdziesiąt dziewięć złotych 14/100) i 4391,42 zł (cztery tysiące trzysta dziewięćdziesiąt jeden złotych 42/100),

- w czerwcu 2008r. kwot: 6353,36 zł (sześć tysięcy trzysta pięćdziesiąt trzy złote 36/100) i 5482,31 zł (pięć tysięcy czterysta osiemdziesiąt dwa złote 31/100)

2. Zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 14 lutego 2013r., nr (...), znak: (...) i nie doliczył do podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe), Funduszu Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz ubezpieczenie zdrowotne R. B. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u płatnika składek (...) Sp. z o.o. z siedzibą w S.:

- w styczniu 2008r. kwot: 1925,90 zł (jeden tysiąc dziewięćset dwadzieścia pięć złotych 90/100) i 1661,86 zł (jeden tysiąc sześćset sześćdziesiąt jeden złotych 86/100),

- w lutym 2008r. kwot: 7297,59 zł (siedem tysięcy dwieście dziewięćdziesiąt siedem złotych 59/100) i 6297,10 zł (sześć tysięcy dwieście dziewięćdziesiąt siedem złotych 10/100),

- w marcu 2008r. kwot: 2477,59 zł (dwa tysiące czterysta siedemdziesiąt siedem złotych 59/100) i 2137,92 zł (dwa tysiące sto trzydzieści siedem złotych 92/100),

- w kwietniu 2008r. kwot: 6800,55 zł (sześć tysięcy osiemset złotych 55/100) i 5868,20 zł (pięć tysięcy osiemset sześćdziesiąt osiem złotych 20/100),

- w maju 2008r. kwot: 6893,17 zł (sześć tysięcy osiemset dziewięćdziesiąt trzy złote 17/100) i 5948,12 zł (pięć tysięcy dziewięćset czterdzieści osiem złotych 12/100),

- w czerwcu 2008r. kwot: 6906,24 zł (sześć tysięcy dziewięćset sześć złotych 24/100) i 5959,40 zł (pięć tysięcy dziewięćset pięćdziesiąt dziewięć złotych 40/100)

3. Zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 14 lutego 2013r., nr (...), znak: (...) i nie doliczył do podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe), Funduszu Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz ubezpieczenie zdrowotne S. K. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u płatnika składek (...) Sp. z o.o. z siedzibą w S.:

- w styczniu 2008r. kwot: 6606,95 zł (sześć tysięcy sześćset sześć złotych 95/100) i 5701,14 zł (pięć tysięcy siedemset jeden złotych 14/100),

- w lutym 2008r. kwot: 5807,83 zł (pięć tysięcy osiemset siedem złotych 83/100) i 5011,58 zł (pięć tysięcy jednaście złotych 58/100),

- w marcu 2008r. kwot: 2976,64 zł (dwa tysiące dziewięćset siedemdziesiąt sześć złotych 64/100) i 2568,54 zł (dwa tysiące pięćset sześćdziesiąt osiem złotych 54/100),

- w kwietniu 2008r. kwot: 7455,55 zł (siedem tysięcy czterysta pięćdziesiąt pięć złotych 55/100) i 6433,40 zł (sześć tysięcy czterysta trzydzieści trzy złote 40/100),

- w maju 2008r. kwot: 6893,17 zł (sześć tysięcy osiemset dziewięćdziesiąt trzy złote 17/100) i 5948,12 zł (pięć tysięcy dziewięćset czterdzieści osiem złotych 12/100),

- w czerwcu 2008r. kwot: 6906,24 zł (sześć tysięcy dziewięćset sześć złotych 24/100) i 5959,40 zł (pięć tysięcy dziewięćset pięćdziesiąt dziewięć złotych 40/100)

4. Zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 14 lutego 2013r., nr (...), znak: (...) i nie doliczył do podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe), Funduszu Pracy i Fundusz

Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz ubezpieczenie zdrowotne J. P. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u płatnika składek (...) Sp. z o.o. z siedzibą w S.:

- w styczniu 2008r. kwot: 4088,13 zł (cztery tysiące osiemdziesiąt osiem złotych 13/100) i 3527,65 zł (trzy tysiące pięćset dwadzieścia siedem złotych 65/100),

- w lutym 2008r. kwot: 6084,46 zł (sześć tysięcy osiemdziesiąt cztery złote 46/100) i 5250,28 zł (pięć tysięcy dwieście pięćdziesiąt złotych 28/100),

- w marcu 2008r. kwot: 2902,83 zł (dwa tysiące dziewięćset dwa złote 83/100) i 2504,85 zł (dwa tysiące pięćset cztery złote 85/100),

- w kwietniu 2008r. kwot: 2017,61 zł (dwa tysiące siedemnaście złotych 61/100) i 1741 zł (jeden tysiąc siedemset czterdzieści jeden złotych),

- w maju 2008r. kwot: 7516,47 zł (siedem tysięcy pięćset szesnaście złotych 47/100) i 6485,96 zł (sześć tysięcy czterysta osiemdziesiąt pięć złotych 96/100),

- w czerwcu 2008r. kwot: 7642,10 zł (siedem tysięcy sześćset czterdzieści dwa złote 10/100) i 6594,37 zł (sześć tysięcy pięćset dziewięćdziesiąt cztery złote 37/100)

5. Zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 14 lutego 2013r., nr (...), znak: (...) i nie doliczył do podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe), Funduszu Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz ubezpieczenie zdrowotne Z. P. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u płatnika składek (...) Sp. z o.o. z siedzibą w S.:

- w styczniu 2008r. kwot: 3235,53 zł (trzy tysiące dwieście trzydzieści pięć złotych 53/100) i 2791,94 zł (dwa tysiące siedemset dziewięćdziesiąt jeden złotych 94/100),

- w lutym 2008r. kwot: 6084,46 zł (sześć tysięcy osiemdziesiąt cztery złote 46/100) i 5250,28 zł (pięć tysięcy dwieście pięćdziesiąt złotych 28/100),

- w marcu 2008r. kwot: 2902,83 zł (dwa tysiące dziewięćset dwa złote 83/100) i 2504,85 zł (dwa tysiące pięćset cztery złote 85/100),

- w kwietniu 2008r. kwot: 3994,59 zł (trzy tysiące dziewięćset dziewięćdziesiąt cztery złote 59/100) i 3446,93 zł (trzy tysiące czterysta czterdzieści sześć złotych 93/100),

- w maju 2008r. kwot: 7586,84 zł (siedem tysięcy pięćset osiemdziesiąt sześć złotych 84/100) i 6546,68 zł (sześć tysięcy pięćset czterdzieści sześć złotych 68/100),

- w czerwcu 2008r. kwot: 2843,00 zł (dwa tysiące osiemset czterdzieści trzy złote) i 2453,22 zł (dwa tysiące czterysta pięćdziesiąt trzy złote 22/100)

6. Zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P. na rzecz odwołującej Spółki kwotę 300 zł (trzysta złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego

Podstawę rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego stanowiły następujące ustalenia faktyczne:

Spółka (...) Sp. z o.o. z siedzibą w S. powstała w 1993 roku. Przedmiotem działalności spółki jest montaż, demontaż i wynajem rusztowań. Siedziba odwołującej Spółki znajdowała się i znajduje w S. przy ul. (...). W siedzibie Spółki znajdują się biura spółki, pomieszczenia socjalne, pomieszczenia noclegowe pracowników, składowane są rusztowania.

W 2008 roku Spółka zatrudniała około 200 - 300 pracowników. Część pracowników wykonuje prace przygotowawcze na terenie siedziby spółki (załadunek i rozładunek rusztowań oraz ich naprawa). Natomiast usługi związane z montażem rusztowań zawsze wykonywane są poza siedzibą spółki na terenie Polski i Unii Europejskiej, m.in. we Francji, Belgii, Norwegii. Wykonywane są rusztowania przy budynkach mieszkalnych, przemysłowych, obiektach drogowych. Prace wykonują ekipy składające się z 6-12 osób. Pracownicy są rekrutowani na terenie całego kraju. (...) Sp. z o.o. otrzymuje zlecenia z wyprzedzeniem 2-3 dni, a bardzo rzadko z wyprzedzeniem tygodniowym. Wysyłając pracowników na wykonanie zlecenia, odwołująca spółka zapewniała wyłącznie transport do miejsca wykonania zlecenia z siedziby pracodawcy. Spółka nie pośredniczyła natomiast w wynajmie lokali, ani nie wynajmowała pracownikom lokali w celu zapewnienia noclegu w miejscu wykonania zlecenia.

Odwołująca spółka wystawiała pracownikom delegacje służbowe. Pracownicy poza wynagrodzeniem za pracę otrzymywali dietę w wysokości przysługującej w podróży służbowej i zwrot kosztów noclegu. Od powyższych kwot odwołująca Spółka nie odprowadzała składek na ubezpieczenia społeczne, jak również nie oprowadzała podatku.

Zadania wykonywane przez zainteresowanych za granicą trwały z reguły od jednego do kilku dni. Montaż rusztowań jest usługą subsydiarną dla budownictwa i przemysłu. Usługa montażu rusztowań polega na jednorazowym i incydentalnym oraz bardzo szybkim zamontowaniu rusztowań, które przez cały czas trwania budowy są użytkowane nie przez firmę montującą rusztowania, ale przez firmę lub firmy budowlane pracujące na obiekcie. Wydawane przez odwołującego zadania służbowe polegające na montażu rusztowań były zawsze określone, krótkotrwałe i incydentalne.

W odwołującej Spółce byli zatrudnieni m.in. zainteresowani: R. T., R. B., S. K., J. P. i Z. P..

W umowach o pracę dotyczących zainteresowanych podano, jako miejsce wykonywania pracy: siedzibę (...), ul. (...), S., miejsce wskazane przez pracodawcę – teren powiatu (...).

Sąd Okręgowy ustalił, że zainteresowany R. T., będąc zatrudnionym u płatnika wyjeżdżał głównie do Francji i z tego tytułu otrzymywał diety i ryczałty za nocleg (okresy i kwoty szczegółowo opisane w uzasadnieniu), a w okresach, w których nie pracował za granicą przebywał na urlopie wypoczynkowym lub urlopie bezpłatnym.

Zainteresowany R. B. będąc zatrudnionym u płatnika wyjeżdżał do Francji oraz Norwegii i z tego tytułu otrzymywał diety i ryczałty za nocleg (okresy i kwoty szczegółowo opisane w uzasadnieniu), a w okresach, w których nie pracował za granicą przebywał na urlopie wypoczynkowym lub urlopie bezpłatnym.

Zainteresowany S. K. będąc zatrudnionym u płatnika wyjeżdżał do Belgii oraz Norwegii i z tego tytułu otrzymywał diety i ryczałty za nocleg (okresy i kwoty szczegółowo opisane w uzasadnieniu), a w okresach, w których nie pracował za granicą przebywał na urlopie wypoczynkowym lub urlopie bezpłatnym.

Zainteresowany J. P. będąc zatrudnionym u płatnika wyjeżdżał do Belgii, Francji oraz Norwegii i z tego tytułu otrzymywał diety i ryczałty za nocleg (okresy i kwoty szczegółowo opisane w uzasadnieniu), a w okresach, w których nie pracował za granicą przebywał na urlopie wypoczynkowym lub urlopie bezpłatnym.

Zainteresowany J. P. będąc zatrudnionym u płatnika wyjeżdżał do Francji oraz Norwegii i z tego tytułu otrzymywał diety i ryczałty za nocleg (okresy i kwoty szczegółowo opisane w uzasadnieniu), a w okresach, w których nie pracował za granicą przebywał na urlopie wypoczynkowym lub urlopie bezpłatnym.

Na podstawie tak ustalonego stanu faktycznego Sąd I instancji wydał zaskarżony wyrok, w którym uznał odwołania płatnika składek (...) Sp. z o.o. z siedzibą w S. za zasadne.

Istota postępowania sprowadzała się do rozstrzygnięcia czy organ rentowy zasadnie ustalił podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia: emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz ubezpieczenie zdrowotne zainteresowanych R. T., R. B., S. K., J. P. i Z. P., wliczając do podstawy wymiaru tych składek kwoty z tytułu podróży służbowych.

Jako podstawy prawne rozstrzygnięcia Sąd Okręgowy przywołał przepisy art. 18 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w zw. z art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 roku o podatku dochodowym od osób fizycznych, wskazując, że podstawą wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne pracownika jest przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych z wyłączeniami ujętymi w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18.12.1998r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania postawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe. W myśl § 2 ust. 1 przywołanego rozporządzenia z podstawy wymiaru składek wyłączeniu podlegają bowiem pewne rodzaje przychodów wymienione wyczerpująco od pkt 1 do 32, między innymi diety i inne należności z tytułu podróży służbowej pracownika - do wysokości określonej w przepisach w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju oraz poza granicami kraju (pkt 15) oraz część wynagrodzenia pracowników zatrudnionych za granicą u polskich pracodawców w wysokości równoważności diety przysługującej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju za każdy dzień pobytu, określonej w przepisach w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju, z tym zastrzeżeniem, że tak ustalony miesięczny przychód tych osób, stanowiący podstawę wymiaru składek nie może być niższy od kwoty przeciętnego wynagrodzenia, o którym mowa w art. 19 ust. 1 ustawy systemowej (pkt 16).

Sąd Okręgowy wskazał, że w celu ustalenia, czy organ rentowy prawidłowo wliczył do podstawy wymiaru składek, konieczne jest stwierdzenie, czy zainteresowani wykonywali czynności w ramach podróży służbowej, zdefiniowanej w art. 77⁵ § 1 Kodeksu pracy, czy też byli zatrudnieni za granicą u polskiego pracodawcy.

Zgodnie z przepisem art. 77⁵ § 1 Kodeksu Pracy pracownikowi wykonującemu na polecenie pracodawcy zadanie służbowe poza miejscowością, w której znajduje się siedziba pracodawcy lub poza stałym miejscem pracy przysługują należności na pokrycie kosztów związanych z podróżą służbową.

Powołując się na treść art. 77⁵ § 1 k.p. oraz opierając się o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy Sąd Okręgowy stwierdził, że zainteresowani, wykonując czynności poza miejscem wykonywania pracy wskazanym w umowie o pracę (w treści umów zapisano, że miejsce wykonywania pracy znajduje się na terenie powiatu (...)), odbywali podróże służbowe. W ocenie Sądu Okręgowego spełnione zostało bowiem kryterium wykonania zadania poza stałym miejscem pracy, wymagane do uznania takiego wyjazdu za podróżą służbową – zgodnie bowiem z prawidłową interpretacją postanowień zawartych umów o pracę stałe miejsce wykonywania pracy zainteresowanych stanowiła siedziba pracodawcy. Zainteresowani w miejscowości siedziby pracodawcy również wykonywali obowiązki pracownicze, otrzymując wynagrodzenie z tego tytułu, co wynika z ich zeznań. Stałe miejsce świadczenia pracy znajdowało się w S., a zadania realizowane za granicą były wykonywane poza tym miejscem. Skoro zatem jako miejsce wykonywania pracy została wskazana w umowie o pracę siedziba pracodawcy, to wykonywanie czynności poza tym miejscem na podstawie polecenia pracodawcy spełnia kryterium wykonania zadania poza stałym miejscem pracy, wymaganym do uznania takiego wyjazdu za podróżą służbową.

Jednocześnie Sąd I instancji wskazał, że zapis w umowach o pracę z zainteresowanymi wskazujący, iż miejscem pracy pracownika jest siedziba Pracodawcy, a także teren powiatu (...) ma na celu uzgodnienie między stronami, że pracownik może być delegowany do stałej pracy w innym miejscu, np. w razie zmiany siedziby oddziału bądź utworzenia innej stałej placówki przez pracodawcę. Zawarte w umowach z zainteresowanymi zastrzeżenie nie oznacza jednak, iż pracownicy na stałe wykonują obecnie pracę w innym miejscu, niż siedziba oddziału. Zapis ten wprowadzono także po to, aby w sytuacji pojawienia się np. konieczności oddelegowania pracowników na dłuższy okres do wykonywania pracy w miejscu innym, niż siedziba Spółki, pracownicy nie mogli podnosić argumentu, iż nie przewiduje tego ich umowa o pracę.

Ponadto Sąd Okręgowy wskazał, że ustaleniu, iż zainteresowani odbywali podróże służbowe, nie przeszkadza, że udawali się oni za granicę wielokrotnie. Pracownicy nie zostali bowiem jednorazowo skierowani do pracy za granicą

na cały okres wskazany w umowie o pracę, ale udawali się tam w różnych odstępach czasu i każdorazowo pracodawca wydawał im polecenie odbycia podróży służbowej. Wskazywany był przy tym termin podróży i miejsce wyjazdu oraz zadanie, jakie zainteresowani mieli do wykonania. Sąd I instancji wskazał, że zamiarem pracodawcy nie było kierowanie pracowników na stałe do pracy za granicą, a odnośnie kierowania pracowników do pracy za granicą należy uznać, że była to zapowiedź zobowiązania pracowników do odbywania podróży służbowych w okresie trwania stosunku pracy. Natomiast usługa montażu rusztowań polega na jednorazowym i incydentalnym oraz bardzo szybkim zamontowaniu rusztowań, które przez cały czas trwania budowy są użytkowane przez firmy budowlane pracujące na obiekcie. Wydawane przez odwołującego zadania służbowe polegające na montażu rusztowań były zawsze określone, krótkotrwałe i incydentalne, a intensywność wyjazdów zależy od bieżących projektów, prowadzonych w Spółce. Sąd I instancji stwierdził nadto, że mimo iż zainteresowani udawali się w podróż służbową, co wynika z zakresu ich obowiązków, to jednak charakter ich pracy nie wskazuje, aby byli oni pracownikami mobilnymi. Stale wykonywali oni bowiem pracę w siedzibie spółki (...) Sp. z o.o. w S., w której pracownicy przebywają przez większość czasu pracy w skali miesiąca., zaś zadania wykonywane przez zainteresowanych za granicą trwały z reguły od jednego do kilku dni. Z uwagi na powyższe Sąd Okręgowy stwierdził, że każdy wyjazd poza siedzibę odwołującej Spółki był podróżą służbową w rozumieniu przepisów Kodeksu pracy.

Z uwagi na powyższe Sąd I instancji stwierdził, że wskazane w zaskarżonych decyzjach kwoty, wypłacone zainteresowanym tytułem diet i zakwaterowania pracowników za granicą, stanowiły należności z tytułu podróży służbowych, które na podstawie § 2 ust. 1 pkt 15 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe nie stanowią podstawy wymiaru składki.

Jednocześnie Sąd I instancji zauważył, że przepisy prawa pracy nie wykluczają i nie zabraniają takiego rozwiązania zgodnie z którym pracodawca zwraca pracownikom poniesione przez nich koszty podróży służbowej dopiero po odbyciu podróży, na podstawie przedłożonych przez pracowników dokumentów. Nie oznacza to jednak, że przyznany pracownikom zwrot kosztów poniesionych przez nich na rzecz pracodawcy bądź pokrycie takich kosztów przez pracodawcę poprzez zakup stosownych towarów i usług stanowi w całości przychód pracownika w rozumieniu ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, gdyż otrzymując zwrot kosztów związanych z wyjazdami służbowymi pracownicy nie uzyskują żadnego przysporzenia majątkowego po swojej stronie. Pracownik nie powinien bowiem ponosić żadnych dodatkowych kosztów związanych z wyjazdami służbowymi. Nadto sąd Okręgowy wskazał, że powyższa praktyka odwołującego nie była kwestionowana przez wiele lat zarówno przez organy kontroli skarbowej, inspekcji pracy ani Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Mając na uwadze poczynione rozważania Sąd Okręgowy wskazał, że wyniki postępowania dowodowego doprowadziły do odmiennych ustaleń jak te, których dokonał organ rentowy, dlatego też Sąd mając na względzie zebrany w sprawie materiał dowodowy, na podstawie cytowanych przepisów prawa materialnego i art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżone decyzje, dotyczące zainteresowanych R. T., R. B., S. K., J. P. i Z. P., orzekając jak w pkt 1-5 wyroku.

Orzekając o kosztach Sąd miał na uwadze, że rozpoznawane sprawy mimo ich technicznego połączenia na podstawie art. 219 k.p.c. pozostawały oddzielnymi sprawami, co uzasadniało zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w każdej z tych spraw.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P., zaskarżając go w całości i zarzucając mu:

1. naruszenie art. 233 k.p.c. poprzez niezgodność ustaleń sądu z treścią zebranego materiału dowodowego oraz przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, polegające na uznaniu, że zainteresowani odbywali podróże służbowe,

2. naruszenie art. 6 k.c. w zw. z art. 77⁵ § 1 k.p. w związku z art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1442 t.j. ze zm.) polegające na przyjęciu za udowodnione, że zainteresowani odbywali podróże służbowe,

3. naruszenie § 2 ust. 1 pkt 15 i 16 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (Dz. U. z 1998 r., Nr 161 poz. 1106) poprzez uznanie, że kwoty wypłacone zainteresowanym z tytułu odbywania przez nich wyjazdów w sprawach służbowych nie stanowią podstawy wymiaru składek.

Wskazując na powyższe zarzuty, apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i \ oddalenie odwołań od decyzji organu rentowego, a ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Wniesioną przez organ rentowy apelację uznać należy za zasadną.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd I instancji przeprowadził wyczerpujące postępowanie dowodowe, w wyniku czego wyjaśnił wszystkie istotne okoliczności sprawy oraz prawidłowo ocenił wiarygodność poszczególnych dowodów, stanowiących podstawę orzeczenia, jednakże dokonał częściowo błędnej oceny zebranego materiału dowodowego w świetle zasady sędziowskiej oceny dowodów, przewidzianej przez art. 233 § 1 k.p.c. i w tym zakresie podniesiony w apelacji zarzut naruszenia art. 233 k.p.c. poprzez niezgodność ustaleń sądu z treścią zebranego materiału dowodowego oraz przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, polegające na uznaniu, że zainteresowani odbywali podróże służbowe, należało uznać za trafny.

Sąd Apelacyjny stwierdza, że apelujący organ rentowy zasadnie wskazywał w treści apelacji, że w świetle zgromadzonego w niniejszej sprawie materiału dowodowego brak jest podstaw do przyjęcia, iż praca za granicą wykonywana przez zainteresowanych w okresach wskazanych w zaskarżonych decyzjach, miała cechy podróży służbowych. Zainteresowani w ramach zatrudnienia u płatnika składek (...) Sp. z o.o. z siedzibą w S. – wbrew treści zawartych umów o pracę - w ogóle nie wykonywali pracy ani w siedzibie płatnika składek (która mieściła się w S.), ani na terenie powiatu (...). Jak wynika bowiem z prawidłowych, w tym zakresie ustaleń Sądu I instancji wszyscy zainteresowani pracowali wyłącznie za granicą na terenie Francji, Belgii lub Norwegii, a w okresach w których nie świadczyli pracy /nie wykonywali pracy za granicą/ - przebywali na urloпах wypoczynkowych, bądź urloпах bezpłatnych.

Podkreślić należy, że zainteresowani w przedmiotowej sprawie w rzeczywistości w ogóle nie wykonywali pracy w siedzibie płatnika składek, ani na terenie powiatu (...). Ustalony przez Sąd Okręgowy przebieg zatrudnienia zainteresowanych, wprost wskazuje na to, że ich praca została zorganizowana w ten sposób, żeby świadczyli ją wyłącznie poza granicami kraju. W czasie gdy nie wykonywali pracy przebywali bowiem na urloпах wypoczynkowych, bądź urloпах bezpłatnych i nie świadczyli pracy na rzecz płatnika w miejscu wskazanym w umowie o pracę – siedziba spółki, powiat (...). Oznacza to, że wyjazdy zainteresowanych do pracy, wbrew temu co przyjął Sąd I instancji, nie miały charakteru incydentalnego (okazjonalnego), lecz stanowiły z góry ustalony, stały sposób organizacji pracy. Tym samym wskazanie w treści umowy o pracę miejsca wykonywania pracy: siedziba pracodawcy i terenu powiatu (...), miało jedynie charakter pozorny. W przedmiotowej sprawie nie sposób także przyjąć, że wyjazdy zainteresowanych miały charakter tymczasowy. Zainteresowani zajmowali się bowiem tylko pracą związaną z montażem rusztowań na budowach w miejscach wynikających z aktualnych zleceń otrzymanych przez płatnika składek (były więc to dla nich ruchome miejsca pracy, które każdorazowo stanowiły ich stałe miejsca pracy). Ponadto ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika, że w trakcie wyjazdów służbowych zainteresowani wykonywali swoje zwykłe obowiązki pracownicze, związane z montażem rusztowań (tj. zgodnie ze stanowiskiem wskazanym w umowie o pracę), a nie zadania różniące się od ich zwykłych obowiązków.

Z uwagi na powyższe w ocenie Sądu Apelacyjnego przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, że wykonywane przez zainteresowanych czynności na budowach nie odbywały się w ramach podróży służbowych.

W pozostałym zakresie Sąd Apelacyjny podzielił pozostałe ustalenia Sądu I instancji i przyjął je za własne, bez potrzeby ponownego ich przytaczania, bowiem pozostałe ustalenia faktyczne, dokonane przez Sąd Okręgowy, znajdują oparcie w zgromadzonym materiale dowodowym. W pozostałym zakresie Sąd Okręgowy dokonał bowiem prawidłowej oceny materiału dowodowego w świetle zasady sędziowskiej oceny materiału dowodowego, wyczerpująco wskazując, które dowody uznał za wiarygodne i dlaczego, a którym nie dał tego przymiotu - co logicznie i spójnie uzasadnił.

Na podstawie tak ustalonego stanu faktycznego, zasadne okazały się podniesione w apelacji zarzuty naruszenia prawa materialnego, tj. art. 6 k.c. w zw. z art. 77⁵ § 1 k.p. w związku z art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1442 t.j. ze zm.- dalej ustawa systemowa) polegające na przyjęciu za udowodnione, że zainteresowani odbywali podróże służbowe oraz § 2 ust. 1 pkt 15 i 16 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe poprzez uznanie, że kwoty wypłacone zainteresowanym z tytułu odbywania przez nich wyjazdów w sprawach służbowych nie stanowią podstawy wymiaru składek.

Zgodnie z art. 18 ust. 1 z dnia 13 października 1998 r. ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych wymienionych w art. 6 ust. 1 pkt 1-3 i pkt 18a (pracownicy) stanowi przychód, o którym mowa w art. 4 pkt 9 i 10, z zastrzeżeniem ust. 1a i 2, ust. 4 pkt 5 i ust. 12. W rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych przychodem ze stosunku pracy są wszelkiego rodzaju wypłaty pieniężne oraz wartość pieniężna świadczeń w naturze, bądź ich ekwiwalenty, bez względu na źródło finansowania tych wypłat i świadczeń, a w szczególności: wynagrodzenia zasadnicze, wynagrodzenia za godziny nadliczbowe, różnego rodzaju dodatki, nagrody, ekwiwalenty za niewykorzystany urlop i wszelkie inne kwoty niezależnie od tego, czy ich wysokość została z góry ustalona, a ponadto świadczenia pieniężne ponoszone za pracownika, jak również wartość innych nieodpłatnych świadczeń lub świadczeń częściowo odpłatnych (art. 12 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych – tekst jedn. Dz. U. 2012 poz. 361).

Podstawy wymiaru składek nie stanowią pewne rodzaje przychodów, które na podstawie upoważnienia z art. 21 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych – określa w drodze rozporządzenia minister właściwy do spraw zaopatrzenia społecznego. W kontekście niniejszej sprawy zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (Dz. U. z 1998 r., Nr 161 poz. 1106 – dalej rozporządzenie, lub rozporządzenie z dnia 18.12.1998 r.) wskazać należy, że w myśl § 2 ust. 1 pkt 15 cyt. rozporządzenia, podstawy wymiaru składek nie stanowią diety i inne należności z tytułu podróży służbowej pracownika - do wysokości określonej w przepisach w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej, z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju oraz poza granicami kraju, z zastrzeżeniem pkt 17. Z kolei w § 2 ust. 1 pkt. 16 cyt. rozporządzenia wskazano, że część wynagrodzenia pracowników zatrudnionych za granicą u polskich pracodawców, z wyłączeniem osób wymienionych w art. 18 ust. 12 ustawy - w wysokości równowartości diety przysługującej z tytułu podróży służbowych poza granicami kraju, za każdy dzień pobytu, określonej w przepisach w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju, z tym zastrzeżeniem, że tak ustalony miesięczny przychód tych osób stanowiący podstawę wymiaru składek nie może być niższy od kwoty przeciętnego wynagrodzenia, o którym mowa w art. 19 ust. 1 ustawy.

Wyraźnie zróżnicowany i odmiennie uregulowany jest, więc obowiązek składkowy odnośnie dwu grup pracowników wykonujących prace poza umówionym miejscem świadczenia pracy. Rozróżnienie to jest istotne, gdyż wskazane wypłaty pokrywają inne potrzeby pracowników odbywających podróże służbową, a inne pracowników zatrudnionych za granicą w polskich zakładach pracy. W związku z tym w § 2 ust. 1 pkt 15 rozporządzenia ujęte są diety i inne należności z tytułu podróży służbowych, a w § 2 ust. 1 pkt 16 tylko część wynagrodzeń, która ma odpowiadać równowartości

diety przysługującej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju, za każdy dzień pobytu (patrz. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 października 2013r., II UK 111/13, LEX nr 1393796).

Przyporządkowanie stanów faktycznych pod wskazane przepisy następuje nie tylko ze względu na miejsce wykonywania pracy, lecz przede wszystkim ze względu na rodzaj, czas trwania i charakter wykonywanych czynności. Odliczenie z podstawy wymiaru składek dokonywane jest według § 2 ust. 1 pkt 15 rozporządzenia, tylko wtedy, gdy delegowanie pracownika ma cechy podróży służbowej.

W myśl z art. 77⁵ § 1 k.p. pracownikowi wykonującemu na polecenie pracodawcy zadanie służbowe poza miejscowością, w której znajduje się siedziba pracodawcy lub poza stałym miejscem pracy przysługują należności na pokrycie kosztów związanych z podróżą służbową.

Mając powyższe na uwadze, należało w przedmiotowej sprawie ocenić, czy w przypadku wyjazdów zainteresowanych mamy do czynienia z podróżą służbową zdefiniowaną w powyżej cytowanym art. 77⁵ § 1 k.p.

Sąd Apelacyjny wskazuje, że aktualnie analizując przepis art. 77⁵ § 1 k.p. najważniejszy akcent kładzie się na wykazanie, że dana podróż służbowa miała incydentalny, tymczasowy i krótkotrwały charakter. Bada się czy pracownik, w ramach podróży służbowej, ma polecone do wykonania zadanie, które to w kompleksie jego obowiązków stanowi zjawisko nietypowe, okazjonalne, czy też wykonuje swoją pracę przez dłuższy czas w innym miejscu (nawet za granicą) wskazanym przez pracodawcę, niż zapisane w umowie o pracę lub innym dokumencie (vide wyroki Sądu Najwyższego: z 22 lutego 2008 roku, w sprawie I PK 208/07, z 3 grudnia 2009 roku, w sprawie II PK 138/09, z 4 marca 2009 roku, w sprawie II PK 210/08). Pracę w ramach delegacji (podróży służbowej) wyróżnia, bowiem sporadyczność i przemijający czas trwania wysłania oraz wykonywanie konkretnie określonego zadania. W wyroku z dnia 8 listopada 2012 r., II UK 87/12 (LEX nr 1341675) Sąd Najwyższy stwierdził, że o podróży służbowej można mówić jedynie w wypadku delegowania narzuconego pracownikowi, wobec czego zawarcie porozumienia, co do wykonywania określonej pracy w ramach delegowania prowadzi do okresowej zmiany ustalonego w umowie miejsca pracy. Wykonywaniem zadania służbowego w rozumieniu art. 77⁵ § 1 k.p. nie jest zatem wykonywanie pracy określonego rodzaju, wynikającej z charakteru zatrudnienia, gdyż ta nigdy nie jest incydentalna. Nie jest zatem podróżą służbową wykonywanie pracy (zadań) w różnych miejscowościach, gdy przedmiotem zobowiązania pracownika jest stałe wykonywanie pracy (zadań) w tych miejscowościach (por. wyrok Sądu Najwyższego z 4 lutego 2009r., II PK 230/08, LEX nr 503201).

Wskazać należy także, iż pojęcie „miejsca wykonywania pracy” użyte w art. 29 § 1 pkt 2 k.p. jest pojęciem szerszym, niż użyte w art. 77⁵ § 1 k.p. pojęcie „stałego miejsca pracy”, które oznacza miejsce, w którym pracownik przez dłuższy czas systematycznie świadczy pracę. Spełnienie wymagania przewidzianego w art. 29 § 1 pkt. 2 k.p. może więc polegać na wskazaniu „stałego miejsca pracy”, na wskazaniu obok stałego miejsca pracy także niestałego miejsca (miejsc) pracy lub na wskazaniu niestałych (zmiennych) miejsc pracy, byle nastąpiło to w sposób dostatecznie określony (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 marca 2008 roku, sygn. I PK 230/07, OSNP 2009/13-14/176, OSP 2010/2/21)..

Sąd Najwyższy w swoim orzecznictwie dotyczącym zagadnienia podróży służbowej zwrócił uwagę, z czym Sąd Apelacyjny się zgadza, że w zmieniających się warunkach społeczno-ekonomicznych, w zatrudnieniu pracowniczym zmiana miejsca pracy coraz częściej nie jest sytuacją szczególną, co oznacza, że nie można wykluczyć porozumienia stron stosunku pracy, w ramach którego pracownik ma wykonywać pracę w innym miejscu niż określone w umowie o pracę (art. 29 § 1 pkt 2 k.p.). Jeżeli dochodzi do umownej zmiany miejsca wykonywania pracy, to nie jest to miejsce pracy niestałe (a contrario do stałego z art. 77⁵ § 1 k.p.), w którym jest realizowane zadanie służbowe zgodnie z art. 77⁵ § 1 k.p. (por. wyrok Sądu Najwyższego z 17 lutego 2012 roku, w sprawie III UK 54/11, LEX nr 1157573). Tym samym, podjęcie przez pracownika podróży w celu wykonania określonej pracy na podstawie porozumienia zawartego z pracodawcą, nie jest podróżą służbową w rozumieniu art. 77⁵ § 1 k.p., chyba, że pracownik wykonuje na polecenie pracodawcy stricte zadania służbowe (por. wyrok Sądu Najwyższego z 4 marca 2009 roku, w sprawie II PK 210/08).

W orzecznictwie jak i w doktrynie ugruntowana jest już zatem wykładnia powyższego przepisu, zgodnie, z którą wyjazdy służbowe poza siedzibę pracodawcy, aby mogły być traktowane, jako podróże służbowe powinny stanowić, wśród codziennych obowiązków pracowniczych zjawisko nietypowe, okazjonalne i niecodzienne, stanowiące pewien wyłom w zwykłym świadczeniu pracy. Kompleksowe omówienie tego problemu odnajdujemy w uchwale 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 19.07.2008r. (II PZP 11/08, OSNP 2009/13-14/166, M.P.Pr. 2009/5/251-255), gdzie stwierdzono, że kierowca transportu międzynarodowego odbywający podróże w ramach wykonywania umówionej pracy i na określonym w umowie obszarze, jako miejsce świadczenia pracy, nie jest w podróży służbowej w rozumieniu art. 77⁵ §1 k.p. Z uzasadnienia powołanej uchwały wynika, że pracownicy mobilni, których praca polega na stałym przemieszczaniu się, nie są w podróży służbowej a to z uwagi na to, iż wyjazdy te nie mają charakteru incydentalnego. Podróż służbowa natomiast jest zjawiskiem wyjątkowym, nietypowym, a więc nie może się mieścić w zakresie normalnych obowiązków pracowniczych. Wprawdzie w przedmiotowej sprawie mamy do czynienia oczywiście z innym stanem faktycznym niż w przywołanym uzasadnieniu, albowiem zainteresowani nie są kierowcami w transporcie międzynarodowym, jednakże biorąc pod uwagę zakres obowiązków i charakter pracy zainteresowanych, Sąd Apelacyjny stwierdza, że orzeczenie to na zasadzie analogi znajduje zastosowanie. Ustalony w sprawie zakres obowiązków zainteresowanych – czyli montowanie rusztowań w miejscach wskazanych każdorazowo przez płatnika (jak już powyżej wskazywano zainteresowani nie wykonywali pracy w Polsce w siedzibie pracodawcy), pozwala przyjąć, że są oni tak zwanymi pracownikami mobilnymi, albowiem specyfika branży i specyfika powierzonych im zadań determinowała konieczność przemieszczania się z jednego miejsca na drugie w celu wykonania obowiązków pracowniczych wynikających z treści zawartej umowy. Logicznym jest bowiem to, że zainteresowani – którzy zostali zatrudnieni jako monterzy rusztowań, nie mogli wykonywać tej pracy w jednym miejscu, tj. w siedzibie pracodawcy, albowiem każdorazowo rusztowanie było montowane w miejscach wskazanych przez kontrahentów płatnika.

Mając powyższe rozważania na uwadze, Sąd Apelacyjny stwierdza, że w przedmiotowej sprawie, wbrew stanowisku odwołującego, wyjazdy zainteresowanych nie miały charakteru podróży służbowych, lecz stanowiły regularne wykonywanie pracy przez pracownika w różnych miejscach, zgodnie z porozumieniem zawartym z płatnikiem składek. Zainteresowani w spornym okresie wykonywali umówioną pracę wyłącznie za granicą i – jak wynika ze zgromadzonego materiału dowodowego – praca ta nie miała charakteru incydentalnego, nietypowego i krótkotrwałego zadania służbowego, lecz polegała na wykonywaniu czynności zgodnych z treścią zawartej umowy o pracę. Zainteresowani w spornym okresie regularnie a nadto wyłącznie wykonywali swoją zwykłą pracę związaną z montażem rusztowań na budowach w miejscach wynikających z aktualnych zleceń otrzymanych przez płatnika składek (były więc to dla nich ruchome [zmiennie] miejsca pracy, które każdorazowo stanowiły ich stałe miejsca pracy), zaś pomiędzy wyjazdami służbowymi za granicę, przebywali na urloпах bezpłatnych lub wypoczynkowych, a więc w ogóle nie wykonywali pracy w siedzibie płatnika składek, ani na terenie powiatu (...). Z powyższego wynika również, że wyjazdy zainteresowanych nie miały charakteru tymczasowego i incydentalnego – zainteresowani systematycznie zajmowali się bowiem tylko pracą za granicą, wykonując wówczas zwykłe obowiązki pracownicze, związane z montażem rusztowań (tj. zgodne ze stanowiskiem wskazanym w umowie o pracę), a nie zadania różniące się od ich zwykłych obowiązków. Oznacza to, że zainteresowani za granicą wykonywali czynności stanowiące istotę umówionego stosunku pracy.

Ponadto stwierdzić należy, że zainteresowani już przez sam fakt stałych wyjazdów za granicę wyrazili zgodę na zmianę miejsca wykonywania pracy im powierzonej, a zatem między stronami istniało porozumienie co do wykonywania pracy w różnych miejscach, a praca zainteresowanych wykonywana za granicą stanowiła istotę stosunku pracy łączącego zainteresowanych z płatnikiem składek.

Reasumując, stwierdzić należy, że wyjazdy zainteresowanych w okresach wskazanych w zaskarżonych decyzjach nie spełniały kryteriów charakteryzujących podróż służbowa co oznacza, że nie przebywali oni w podróży służbowej, a tym samym wypłacone zainteresowanym należności wskazane w zaskarżonej decyzji nie miały charakteru diet i innych należności z tytułu podróży służbowej, w związku z czym brak jest podstaw do zastosowania w niniejszej sprawie wyłączenia z podstawy wymiaru składek przychodu określonego w § 2 ust. 1 pkt 15 cyt. rozporządzenia.

W analizowanej sprawie znajduje z kolei zastosowanie przepis § 2 ust. 1 pkt 16 rozporządzenia, co oznacza, iż podstawy wymiaru składek nie stanowiła część wynagrodzenia zainteresowanego pracującego za granicą u polskiego pracodawcy, w wysokości równoważności diety przysługującej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju, za każdy dzień pobytu, określonej odrębnych przepisach. Tak ustalony przychód nie mógł być jednak niższy od kwoty przeciętnego wynagrodzenia. Tym samym wobec prawidłowego ustalenia, iż wyjazdy zainteresowanych do pracy za granicę nie miały charakteru podróży służbowych, decyzja organu rentowego, ustalająca podstawę wymiaru składek zainteresowanego na ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych) i ubezpieczenie zdrowotne z uwzględnieniem wyłączenia zawartego w § 2 ust. 1 pkt. 16 rozporządzenia, jest prawidłowa.

Kierując się powyższymi względami, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. oraz powołanych wyżej przepisów prawa materialnego należało zmienić punkty od 1 do 5 zaskarżonego wyroku i oddalić odwołania od zaskarżonych decyzji, co uczynił Sąd Apelacyjny w punkcie 1 wydanego wyroku.

Z uwagi zaś na powyższą zmianę punktów od 1 do 5 zaskarżonego wyroku, zmianie musiał ulec także punkt 6 zaskarżonego wyroku, albowiem ostatecznie to pozwany organ rentowy jest stroną wygrywającą spór. Biorąc pod uwagę powyższe, w oparciu o art. 98 ust. 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z § 12 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 11 ust. 2 w zw. z § 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2002 r., Nr 163 poz. 1349 ze zm.) punkt 6 zaskarżonego wyroku należało zmienić w ten sposób, że należało zasądzić od odwołującej spółki na rzecz pozwanego kwotę 300,00 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego, co też uczynił Sąd Apelacyjny w punkcie 2 wydanego wyroku. Zasądzona kwota stanowi zwrot kosztów postępowania za I instancję wygrywającemu spór pozwanemu organowi rentowemu od przegrywającego spór odwołującego. Mimo bowiem technicznego połączenia rozpoznawanych spraw na podstawie art. 219 k.p.c., pozostawały one nadal oddzielnymi sprawami, co uzasadniało zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w każdej z tych spraw.

Orzeczenie o kosztach zawarte w punkcie 7 wyroku znajduje swoje uzasadnienie w treści art. art. 98 ust. 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z § 12 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 11 ust. 2 w zw. z § 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2002 r., Nr 163 poz. 1349 ze zm.). Zasądzona kwota stanowi zwrot kosztów postępowania apelacyjnego wygrywającemu spór pozwanemu organowi rentowemu od przegrywającego spór odwołującego w wysokości 600,00 zł (5 x 120 zł) tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

SSA Marta Sawińska	SSA Jolanta Cierpiał	SSA Marek Borkiewicz
--------------------	----------------------	----------------------